

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

16 juli 2003

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Jan Van Duppen –

**houdende het gebruik van vrije software bij de diensten van de Vlaamse regering,
het Vlaams Parlement en de Vlaamse openbare instellingen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het leven in de digitale wereld vertoont soms merkwaardige gelijkenissen met het leven onder een dictatuur. Sinds de digitale revolutie domineert één grote speler steeds meer het veld, waardoor in Vlaanderen gebruikers van digitale informatie- en communicatietechnologie – ICT – gedwongen worden de producten en diensten van dat virtuele monopolie te gebruiken, ook al beantwoorden die vaak niet aan de gewenste kwaliteit en/of zijn ze dikwijls veel te duur.

Wanneer een dergelijke virtuele monopoliehouder eigen bestandstypes ontwerpt die enkel gemaakt en volledig gelezen kunnen worden door gebruikers met computerprogramma's van diezelfde producent, wordt die monopoliepositie versterkt.

Het gebruik van open standaarden die toegankelijke bestandstypes nastreven en daardoor in principe door elk computerprogramma gelezen en bewerkt kunnen worden, moet daarom door de overheid worden gestimuleerd en ondersteund.

Een overheid die bezorgd is om een zo ruim mogelijke digitale communicatie tussen burgers, bedrijven en overheidsinstellingen zelf, heeft de plicht het gebruik van open standaarden aan te moedigen.

Een vooruitziende overheid staat ook niet toe dat deze of gene aanbieder van telefoondiensten zijn klanten enkel de mogelijkheid zou geven om naar klanten van het eigen netwerk te bellen.

Precies dit proces van communicatiebeperking speelt zich vandaag af in de Vlaamse digitale communicatie.

Gedigitaliseerde gegevens – data – die geproduceerd, bewerkt en/of gearchiveerd werden met software van leveranciers die failliet gaan, worden onbereikbaar en kunnen niet meer gelezen, bewerkt of gebruikt worden met andere of nieuwe software. Daardoor gaan die data verloren, of in het beste geval moet men ze opnieuw van nul af aan invoeren en behandelen.

Ook gegevens die geproduceerd werden met verouderde software kunnen vaak niet meer gebruikt worden in nieuwere versies van dezelfde software, omdat de producent er te veel belang bij heeft om alle gebruikers van die software te dwingen mee te

gaan in een eindeloze en dikwijls dure upgrading, waarbij doorgaans de aanschaf van nieuwe, snellere en vooral prijzige hardware noodzakelijk wordt.

Bovendien bevordert een monocultuur in de softwarewereld, net zoals in de agrarische wereld, de verspreiding van virussen en van de schade die ze toebrengen. Net zoals in de landbouw en de vee-teelt, benadeelt die monocultuur ook de virtuele en reële economie van een land.

Een computervirus verspreidt zich veel makkelijker en sneller wanneer 90 % van de gebruikers met identiek hetzelfde programma op het wereldwijde web surfen.

Die vaststellingen leiden naar de verantwoordelijkheid van de overheid om de nodige incentives te creëren opdat het computersoftwarelandschap grondig gediversifieerd wordt.

De overheidsdiensten en alle met de overheid gelieerde diensten en administraties, alsook bedrijven die met de burgers communiceren, moeten daarom verplicht worden om gebruik te maken van open standaarden.

Enkel zo kan de vrijemarktwerking in het softwarelandschap gegarandeerd worden.

Enkel zo kan voor de burger de universele toegankelijkheid tot de informatie gegarandeerd worden.

Jan VAN DUPPEN

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewest-aangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° vrije software : alle software waarvan de gebruikerslicentie de gebruiker de volgende rechten garandeert :

- a) het recht om het programma zonder beperkingen te gebruiken ;
- b) het recht om onbeperkt toegang te hebben tot het programma, en om de broncode van het programma onbeperkt te analyseren en te wijzigen ;
- c) het recht om de broncode van het programma en de eventuele wijzigingen eraan onbeperkt te verspreiden ;

2° open gegevensformaat : elk gegevensformaat waarvan :

- a) de volledige technische specificatie gepubliceerd wordt en onbeperkt toegankelijk is ;
- b) de gebruikerslicentie geen enkele beperking oplegt voor de ontwikkeling en het gebruik van programma's die gegevens, gecodeerd in dit formaat, kunnen verwerken ;
- c) er ten minste een referentie-implementatie bestaat die beschikbaar is als vrije software ;

3° open communicatieprotocol : elk communicatieprotocol waarvan :

- a) de volledige technische specificatie wordt gepubliceerd en onbeperkt toegankelijk is ;
- b) de gebruikerslicentie geen enkele beperking oplegt voor de ontwikkeling en het gebruik van programma's waarmee informatie kan worden uitgewisseld via dit protocol ;
- c) er ten minste een referentie-implementatie bestaat die beschikbaar is als vrije software.

Artikel 3

De diensten van de Vlaamse regering, het Vlaams Parlement en de Vlaamse openbare instellingen maken alleen gebruik van vrije software, open gegevensformaten en open communicatieprotocollen bij de verwerving, behandeling, archivering, uitwisseling of mededeling van computergegevens.

Artikel 4

De diensten van de Vlaamse regering, het Vlaams Parlement en de Vlaamse openbare instellingen kunnen het gebruik van de vrije software, de open gegevensformaten en de open communicatieprotocollen niet zodanig beperken dat die toepassingen niet meer beantwoorden aan de definities van artikel 2, zelfs niet wanneer ze er verbeteringen of wijzigingen aan aanbrengen.

Artikel 5

De bevoegde informaticadiensten van de Vlaamse regering, het Vlaams Parlement en de Vlaamse openbare instellingen gaan na of de gebruikte toepassingen beantwoorden aan de definities van artikel 2.

De diensten, bedoeld in het eerste lid, archiveren en verspreiden de referentiedocumenten en de broncodes van de programma's, en de formaten en protocollen die van toepassing zijn bij de overheidssites of de instelling waartoe ze behoren.

De diensten, bedoeld in het eerste lid, controleren de wijzigingen die door de gemeenschap van gebruikers aan de toepassingen worden aangebracht. Ze stellen de wijzigingen die ze zelf aanbrengen ter beschikking op de overheidssites die ze beheren.

Artikel 6

De diensten van de Vlaamse regering, het Vlaams Parlement en de Vlaamse openbare instellingen beschikken over een termijn van drie jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van dit decreet, om aan alle bepalingen te voldoen.

De Vlaamse regering kan deze termijn verlengen als blijkt dat voor specifieke taken geen werkbare toepassingen bestaan die beantwoorden aan de definities van artikel 2.

Elk jaar stelt de Vlaamse regering een verslag op over de toepassing van dit decreet en stelt ze dat ter beschikking op haar website.

Jan VAN DUPPEN
